

Čas přípravy
cca 20–30 minut

Čas realizace
40–60 minut

Prostor
klubovna

Roční období
nepříznivé počasí
před Vánocemi

Počet účastníků
družina, oddíl

Věková kategorie
čte/piíše

MRAVENEC – PORADÍM SI A POMÁHÁM

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: ke komunikaci, sociální a personální, pracovní.

Konkrétní cíl:

Zdůraznit správné = bezpečné, uvážlivé a promyšlené zacházení s přístroji a jejich pečlivé vy-pnutí po práci, pozor na nepozornost, nedbalost.

Vést děti k pravidelné drobné pomoci doma, převzetí zodpovědnosti za správné plnění svěřeného úkolu.

Motivace:

Děti milují čas Vánoc – cukroví voní, vánoční ozdoby září na stromečku a pod ním se skrývají dárečky... jde o čas plný klidu a pohody, ale předtím předchází hodně práce a obstarávání, naučme tedy děti pomáhat rodičům v přípravách nejen vánočních svátků...

Legenda:

Děti, kdepak bydlí náš mravenec Šikula, který si ví se vším rady? Viděli jste někdy mraveniště zblízka? Co se tam děje? (hemžení, pohyb) Co tam mravenci dělají? (Přenášejí a táhnou břemena, spěchají, pracují, uklízí.) Jsou sebraní, každý má na starosti nějaký úkol. Vše jim jde hezky od ruky, vzájemně si pomáhají, tvoří opravdové společenství. Nejlepší na tom je, že v mraveništi téměř nikdy nedochází k úrazům, a to proto, že každý poslouchá pokyny zkušenějších a řídí se jimi.

U nás doma naše rodina tvoří také takové společenství, na různých pracích pro druhé se podílejí všichni její členové – každý tím, co je mu blízké, co umí, na co má dost sil a zkušeností... Že to dělá maminka a tatínek, to víme, ale co my děti?

K motivaci dětí můžeme využít několik období roku, kdy se tradičně více zabýváme vzájemnou pomocí, klademe větší důraz na mezilidské vztahy. Je to především období Adventu a Vánoc (využít můžeme i např. svátek maminek – druhá květnová neděle). Všude je plno ruchu a shonu, maminky pečou a uklízí, mají hodně práce, protože chtějí, aby bylo doma všechno pěkné a čisté. Vánoce se rychle blíží, ale maminky už jsou ze všeho moc unavené. Jak bychom jim mohli pomoci?

Potřeby:

K tomuto metodickému listu je pracovní list T3A.

Přinést na schůzku některé domácí „pomocníky“ = strojky a drobnější spotřebiče (např. fén, ruční šlehač, mlýnek na maso nebo strouhání pečiva, lepicí pistole...) a návody k nim; obrázky/názvy ke hře Hledáme dvojice (nůž/vidlička, mýdlo/umyvadlo, ramínko/šaty, poklička/hrnec...) věci potřebné k ukázkovému prostření stolu, je dobré si připravit i úryvky z knihy např. Velká kniha etiky od Ladislava Špačka.

Provedení:

Hledáme dvojice

Vedoucí hry jmenuje první slovo (nebo ukáže obrázek), děti hledají k němu druhé, vhodné do dvojice. Kdo první řekne vhodné slovo, získá bod. Slova se vztahují k domovu – domácnosti a věcem, které v něm používáme, např. nůž – vidlička, žárovka – lampa, mýdlo – žínka, mýdlo – umyvadlo, skříň – šaty, poklička – hrnec, apod.

Pomáhám

Děti pracují ve skupinkách 3–5členných. Prvnáci nakreslí, druháci mohou i napsat: co dělají doma, jak doma pomáhají rodičům. Ve skupince si vzájemně prohlédnou své obrázky a odpovědi a poradí se, s čím by mohli doma pomoci. Potom společná diskuse – co kdo už dělá? Co by konkrétně mohl zkusit? Co by mamince udělalo radost?

Metodická poznámka: Nemusí toho být mnoho, stačí třeba uklidit po jídle všechno špinavé nádobí ze stolu, každý den zamést předsíň a srovnat boty, zalévat kytky... zapište různé návrhy dětí na „svitek“ papíru a umístěte na nástěnku. Povzbudte děti, podněcujte, snažte se rozvíjet vztahy k jejich blízkým. Na příštích schůzkách se k tématu opět vraťte – co se konkrétně komu podařilo?

Pracovní list – Poradím si, pomáhám

1. Pomocí šipek označit a dopsat, s čím kdo doma pomáhá.
2. Úkol, který má na starosti trvale a pravidelně, za který zodpovídá, zapsat do řádku na boku stránky.

Metodická poznámka: Společně můžeme na jednotlivých obrázcích červeně označit tu část, která je nebezpečná

(např. u rychlovarné konvice: zástrčka – pozor na elektriku, hubice – pozor při vylévání vařící vody, poklice a hubice – pozor na unikání páry).

Naši pomocníci

Cíl: bezpečné zacházení s přístroji.

Rozdělíme děti do družstev. Družstva budou střídavě jmenovat, jaké znají přístroje, které se používají v domácnosti. Družstvo, které jich uvede nejvíce, vítězí. Připravíme pro něj drobnou odměnu.

Ve druhé části si ukážeme některé přinesené drobnější domácí strojky, přístroje a spotřebiče. Ukážeme si, že každý přístroj má svůj „rodný list“ – záruční list a návod k používání. Na ukázkou z nich můžeme přečíst některá bezpečnostní upozornění.

Metodická poznámka: S kluky můžeme zkusit rozebrat a zase složit například mlýnek na maso, s děvčátky třeba ruční šlehač nebo fén na vlasy s různými nástavci.

Poté se zkusíme společně zamyslet nad tím, na co je nutné dávat pozor a proč, necháme děti mluvit a nakonec si zopakujeme základní pravidla bezpečného zacházení:

- S elektrickými přístroji manipulujeme jen v přítomnosti dospělého (nejlépe rodiče), nebo na jeho výslovné povolení.
- Nikdy nesaháme na otáčející se části.
- Přístroje se čistí vždy až po odpojení od elektriky.
- S ostrými nástroji manipulujeme opatrně, odkládáme je tak, abychom se o ně nezranili, přenášíme je ostrou částí dolů.

Všechny strojky a zařízení používáme jen k tomu účelu, pro který jsou určeny.

Metodický list je možno provázat s metodickým listem C5A Sova – Vím si rady (tísňová volání).

Ubrousku, prostři se

Motivace: Mamince můžeme pomoci nejlépe tím, že bude vědět, že se na nás může vždycky spolehnout. Že se sama nemusí starat... a věc bude přesto hotová. Jak to udělat?

Převzeme nějaký úkol jen na sebe a zkusíme se o něj starat jenom my... Zkusíme na něj pravidelně myslet a zkontrolovat si, jestli už není potřeba ho udělat (třeba vynést plný odpadkový koš). Maminka nám pak nebude muset vždy znovu říkat a opakovaně nám připomínat – prosím tě, už to udělej. Uděláme to sami. Je to tedy docela těžké... Troufneme si na to?

Jednou z takových věcí, kterou bychom mohli dělat, je například pravidelné prostírání stolu.

Pojďte se, děti, podívat, jak můžete překvapit maminku a pomoci jí – ukázka hezky prostřeného stolu a vysvětlení dětem, kde má být co položené, jak je možné stůl dozdobit (např. ukázka ozdobného skládání ubrousků). Zkusíme si to teď také tak? Soutěží několik družstev.

Metodická poznámka: Vysvětlíme dětem, že na schůzce používáme plastové nádoby proto, abychom je při soutěžení nerozbili. Na běžné a zvláště slavnostní stolování se nehodí. Jeho použití je jednorázové – zahradní, k ohni, grilu.

Poradíme dětem, aby se s maminkou o své pravidelné pomoci domluvily, aby jim maminka řekla, jak si to či ono představuje. V každé rodině to může být trochu jiné. Děláme pak jen to, co si maminka přeje. Aby se nestalo, že s dobrým úmyslem vznikne nějaká škoda (např. chceme prostřít krásný hrníček po babičce – a ten se rozbije).

Ukončení schůzky:

Krátce si zopakujeme, že s elektrickými přístroji můžeme zacházet pouze v přítomnosti dospělého.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání a Pomoc.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Písemné záznamy dysgrafiků budou kostrbaté a málo čitelné, nechte si proto raději vykonávané domácí práce zopakovat ústně.

Dyslektiky rozhodně nevyvolávejte k hlasitému předčítání návodů k použití – mohou se stát terčem posměchu.

Zásady bezpečného zacházení s elektrickými přístroji vytiskněte na barevný papír bezpatkovým písmem (Comic Sans) a dejte dětem na nástěnku. I pro dyslektiky se tak stanou čitelnější.

Pozor na:

Přineseme-li na ukázkou různé pracovní nástroje, nesmíme je nechat volně a bez dozoru, musíme děti předem upozornit, že s nimi dnes nebudeme pracovat, že jde jen o výstavu.

Moje poznámky: